

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 7: Forslag til lov om nedlæggelse af havnebanen mellem Hobro Station og Hobro Havn.
Af trafikministeren (Sonja Mikkelsen).
(Fremsat 7/10 99. Første behandling 14/10 99. Betænkning 11/11 99).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg er nødt til at gøre opmærksom på, at af hensyn til, at det på nogle pladser kan være vanskeligt at høre, hvad der bliver sagt heroppefra, skal der være ro i salen, så alle kan høre.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 11:

Forespørgsel til socialministeren, skatteminister og arbejdsministeren:

»Hvad planlægger regeringen at gøre for at styrke det private sociale initiativ, hvis grundpiller er det frivillige sociale arbejde, de almenvælgørende foreninger og virksomhedernes sociale ansvar?«.

Af Yvonne Herløv Andersen (CD), Sonja Albrink (CD), Susanne Clemensen (CD), Peter Duetoft (CD), Annie Lunde Hansen (CD), Mimi Jakobsen (CD), Ebbe Kalnæs (CD) og Arne Melchior (CD).

(Forespørgslen anmeldt 6/10 99. Fremme af forespørgslen vedtaget 13/10 99).

Begrundelse

Sonja Albrink (CD):

Her i landet er vi stolte af vores velfærdssamfund, hvor vi forsøger at løfte de sociale opgaver i fællesskab, om det så er i staten, i amterne eller i kommunerne.

Der er brug for et offentligt socialt sikkerhedsnet, og der skal være adgang til en række fundamentale offentlige ydelser, som alle borgere kan være trygge ved. Men uanset hvor finmasket vi gør dette net, vil der altid være huller i det eller områder, hvor det offentlige system simpelt hen kommer til kort, og netop derfor er der også brug for et samspil mellem det offentlige og det private, frivillige initiativ.

Vi har et naturligt ansvar for os selv og vore nærmeste, men vi har jo også et medansvar over for alle andre. Det er der heldigvis mange der erkender og har overskud til at gøre noget ved. Vi ser jo, hvordan mange gerne stiller op som besøgsvenner eller går ud med raslebøssen eller giver et pengebidrag til nogle gode formål.

Nogle af indsamlingerne går til forskellige organisationer, hvoraf nogle f.eks. støtter helt uundværlig forskning i sygdomme. Den slags organisationer skal naturligvis have de bedst mulige betingelser at arbejde under. De løfter jo af den ene eller anden grund opgaver, der ikke løses af det offentlige, eller som suppleres af en offentlig indsats.

Men også vore erhvervsvirksomheder påtager sig et socialt ansvar, som er helt nødvendigt i et moderne samfund.

I CD mener vi, at det er politisk vigtigt at sikre, at de, som påtager sig alle disse opgaver,

også får nogle ordentlige vilkår, og det er derfor, vi i dag siger:

Arbejdsmarkedslovgivningen skal være rummelig, sociallovgivningen skal give plads til frivillige organisationer, og skattelovgivningen skal give plads til, at folk kan føle sig motiveret til at yde et bidrag til de frivillige sociale organisationer.

Vi håber, at vi får en god debat, således at vi får sat en god dagsorden med denne her forespørgsel.

Besvarelse

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg synes, det er et meget fint initiativ, Centrum-Demokraterne har taget ved at rejse denne forespørgselsdebat om vilkårene for det frivillige sociale arbejde.

Det frivillige sociale arbejde og virksomhedernes og andre aktørers rolle i samfundet er jo noget, som regeringen har gjort meget ud af, fordi vi kan se, at der er en række problemer i vores samfund, som vi har vanskeligt ved at løse alene ved en traditionel socialpolitisk eller velfærdspolitisk indsats.

Det betyder jo ikke, at det frivillige arbejde skal erstatte den offentlige indsats, men det betyder, at det offentlige har en anden rolle, og at der er opgaver, vi ikke kan løse alene ved hjælp af en offentlig indsats. Vi kan jo se, at mange af de velfærdsproblemer, vi har i dag, i vidt omfang drejer sig om det, man kunne kalde socialt-menneskelige problemer. Det er altså ikke så meget et spørgsmål om mangel på materiel velstand, som det er et spørgsmål om mangel på menneskelige netværk. Det er ensomhed, det er mangel på selvværd, det er mangel på menneskelige og sociale kvalifikationer, der gør, at man ikke kan bestride et arbejde eller komme ind i et fællesskab.

De færdigheder kan man jo ikke bibringe mennesker alene ved hjælp af en offentlig indsats. Det kræver jo netop, at der er andre mennesker, som er indstillet på at indgå i et fællesskab med en og give en en nødvendig menneskelig støtte. Og det er jo noget af det, som det frivillige sociale arbejde kan, fordi der er nogle mennesker, der netop er der i kraft af, at de har lyst til at være der og være sammen med nogle andre mennesker. De er der ikke, fordi de får en løn for det. Og på den måde kan vi jo se, hvordan meget frivilligt arbejde har betydet en men-

neskelig gevinst for nogle af dem, der har brug for en håndsækning.

Hele støtten til det frivillige sociale arbejde var baggrunden for, at jeg i 1995 nedsatte et udvalg, der skulle se på det frivillige sociale arbejde i fremtidens velfærdssamfund. Det udvalg, som jo ud over ministeriet og andre myndigheder også havde en bred repræsentation af de frivillige selv, kom i 1996 med en rapport med en række anbefalinger om, hvad der skulle sættes i værk for at styrke det frivillige sociale arbejde. De anbefalinger er vi kommet meget langt med at føre ud i livet.

Det drejer sig f.eks. om støtte til kursusvirksomhed for de frivillige. Mange påtager sig jo nogle ret vigtige opgaver, som handler om at have at gøre med mennesker, der har demens eller psykiske problemer, og derfor er det selvfølgelig meget vigtigt, at de har en form for uddannelse eller i hvert fald viden om, hvordan man håndterer mennesker med sådan nogle tunge problemer. Derfor har de frivillige selv ønsket en form for kursus eller efteruddannelse, og vi er i fuld gang med at hjælpe dem med at få sådan nogle kurser.

Det andet, der var et ønske om, var at give nogle penge til kommunerne, sådan at der i højere grad blev et samarbejde mellem kommunerne og de frivillige, for det er jo ikke hensigtsmæssigt, hvis kontakten til myndighederne hele tiden går fra de frivillige og ind til staten. Det vigtige er jo, at der kommer en kontakt ude lokalt. Derfor var det et led i revideringen af bistandsloven, at vi fik indarbejdet en paragraf, § 115, der betyder, at kommunerne samlet får tildelt 100 mio. kr. om året, som skal bruges på et samarbejde med de frivillige.

Vi blev samtidig enige om, at kommunerne en gang om året skulle give en redegørelse til Socialministeriet om, hvorvidt de har brugt de penge, og hvordan de har brugt dem, både som en slags kontrol af, at pengene blev brugt i overensstemmelse med lovens hensigt, og også som en slags idékatalog fra de enkelte kommuner, der kunne bruges til at udveksle erfaringer.

Den første status over de første opgørelser fra kommunerne er på trapperne, og der vil være kommuner dér, der ikke har brugt pengene i overensstemmelse med loven. Nogle af dem har brugt nogle af pengene, men det er mit førstehåndsindtryk, at de fleste heldigvis har brugt dem i overensstemmelse med loven.

Men der vil alligevel komme en debat om, hvad vi gør i forhold til de kommuner, der ikke

har brugt pengene. Den debat vil jeg ikke tage hul på i dag, men er selvfølgelig i overensstemmelse med aftalen indstillet på, at den skal partierne bag forliget om bistandsloven tage. Men jeg mener, at det kan være en god grund til, at vi følger det her meget tæt, eventuelt fordeler pengene en gang til, sådan som vi har gjort det i år og i det sidste halvandet år, og så vurderer samlet, om vi gør det på den rigtige måde, eller der skal justeringer til.

Det tredje element i redegørelsen fra udvalget var et ønske om at lave en kampagne, der skulle gøre de frivilliges arbejde mere synligt og hverve flere frivillige, især til de tunge frivillige opgaver. Der er utrolig mange mennesker, der laver et stykke frivilligt arbejde, men desværre skorter det på frivillige, når det drejer sig om de tunge opgaver: kvindekrisecentre, psykisk syge hjemløse og andre. Og dér er der altså brug for en hvervekampagne, hvor vi får flere frivillige til de opgaver, og det er noget af det, vi stadig væk skylder i forhold til den rapport.

Et andet vigtigt område drejer sig om at inddrage det, man kunne kalde andre aktører, i løsning af sociale opgaver, og her er det især virksomhedernes sociale ansvar, der har været et hovedindsatsområde. Og det drejer sig jo ikke kun om virksomhedslederne, det drejer sig også om de ansatte og de faglige organisationer og arbejdsgivernes organisationer. Det var en tanke, der for alvor kom på den politiske dagsorden i begyndelsen af 1994, og der er sket meget i de år, der er gået. Der er blevet givet støtte til langt over 100 modelprojekter via penge fra Socialministeriet.

Der er af virksomheder selv dannet en række netværk i landet. Der er dannet 5 regionale netværk, der dækker landet med henblik på at løse nogle af de her opgaver. Og hvad der måske er nok så vigtigt, er, at der kommet en række bestemmelser i loven, der har det formål at styrke virksomhedernes medansvar for at løse nogle sociale opgaver og, måske allervigtigst, at forebygge, at en række sociale problemer opstår. Jeg tænker først og fremmest på de sociale koordinationsudvalg, hvor man jo i hver kommune sidder sammen: kommunens repræsentanter med arbejdsgivere, fagforeninger, arbejdsformidlingen og andre instanser, for at diskutere, hvordan alle aktører i et lokalsamfund kan være med til at løse de problemer, der måtte være med mennesker, der ikke har fodfæste på arbejdsmarkedet eller er ved at miste

det og derfor har brug for en særlig indsats og en forebyggende indsats.

Det er jo sådan, at vi stadig væk har et meget synligt resultat til gode af det, man kunne kalde virksomhedernes sociale medansvar. Vi har stadig væk alt for mange på langvarig kontanthjælp, mennesker, der er langvarigt syge, og mennesker, der ender på en førtidspension, som godt kunne være hjulpet på et tidligere tidspunkt, sådan at de var i stand til at forsørge sig selv og have et arbejde.

Jeg tror, at noget af det vigtigste, vi står over for, er at følge og støtte de lokale sociale koordinationsudvalg, som er en meget vigtig ramme for, at andre end de offentlige myndigheder føler et ansvar for at hjælpe de mennesker, der ellers er i fare for at miste fodfæstet på arbejdsmarkedet og ende på langvarig marginalisering eller udstødning fra arbejdsmarkedet.

Så jeg mener, at der er sket utrolig meget, når det drejer sig om andre aktører i den sociale indsats, men der mangler også stadig væk meget, når det drejer sig om at få det arbejde til at fungere tilstrækkelig effektivt, sådan at vi kan se resultaterne i nogle af de opgørelser, vi har over, hvor mange mennesker der stadig væk er langtidssyge eller er langvarigt arbejdsløse og på kontanthjælp.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Også jeg vil gerne takke CD for anmeldelsen af denne forespørgsel, og jeg er meget enig med socialministeren i, at virksomhederne og det frivillige sociale arbejde spiller meget vigtige roller i fornyelsen af velfærdssamfundet. Derfor skal der også i lovgivningen gives nogle rammer, der kan støtte udviklingen af det private og frivillige initiativ.

På arbejdsmarkedsområdet, nærmere betegnet arbejdsløshedsforsikringen, har vi nogle regler, der regulerer deltagelsen i visse former for frivilligt arbejde. Dagpenge- og efterlønsmodtagere kan ubegrænset deltage i visse former for frivilligt ulønnet arbejde, uden at det får betydning for dagpengene eller efterlønnen. Det er tilfældet, hvor der udføres aktiviteter, som i den pågældende organisation, forening eller lignende i det væsentlige er baseret på frivillig, ulønnet medvirken i hele forløbet.

Der er imidlertid nogle grænser for, hvad man kan deltage i, uden at det har betydning for ens dagpenge eller efterløn, og det er dér, hvor man deltager i aktiviteter, der i den frivillige organisation også udføres af lønede med-

arbejdere. Og grunden til, at man ikke ubegrænset kan deltage i sådanne aktiviteter er, at reglerne ikke må medvirke til, at der sker en indskrænkning af det arbejde, der udbydes på almindelige lønvilkår.

Når det altså er nødvendigt overhovedet at have regler, er det, fordi vi i arbejdsløshedsforsikringen må tage nogle arbejdsmarkedspolitiske hensyn, der ikke modarbejder formålet med arbejdsløshedsdagpengene og efterlønnen.

Der har længe fra mange sider været ønske om at åbne mere op og give mulighed for deltagelse i flere aktiviteter, og derfor er jeg også glad for, at jeg i foråret blev enig med forligspartierne bag efterlønnsreformen inklusive CD om en udvidelse af de hidtidige regler. Udvidelsen betyder bl.a., at man nu kan udføre frivilligt, ulønnet arbejde i frivillige organisationer, det være sig sociale, humanitære, kirkelige eller sportslige, i op til gennemsnitligt 4 timer om ugen uden fradrag, selv om det efter sin art kunne udbydes som almindeligt lønarbejde.

Herudover har vi fjernet den regel, der sagde, at frivilligt arbejde ikke kunne udføres i offentligt regi. Den betød, at ledige og efterlønsmodtagere var udelukket fra projekter og aktiviteter, der foregår med stor offentlig støtte.

Jeg kan til slut oplyse, at Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen for at udbrede kendskabet til de nye regler og muligheder for at deltage i frivillige, ulønnede aktiviteter, der ligger heri, i samarbejde med repræsentanter for de frivillige organisationer er i færd med at udarbejde en vejledende pjece om, hvilke aktiviteter dagpenge- og efterlønsmodtagere må deltage i, uden at der sker fradrag i dagpengene eller i efterlønnen.

Der er tale om væsentlige udvidelser i forhold til de tidligere regler, og den dialog, vi har haft med flere af de frivillige organisationer, hvor vi har givet dem mere mundtlig vejledning og information om de nye reglers videre rammer, har haft et meget konstruktivt forløb.

Jeg håber, at det nye vejledningsarbejde vil være til gavn for deltagerne og styrke arbejdet i de frivillige organisationer.

Forhandling

Yvonne Herløv Andersen (CD):

I de senere år har der været gjort en stor indsats for at nå de mennesker, der, når vi skal sætte etiketter på dem, skiftevis er blevet kaldt for de

svage, de marginaliserede, de skæve eksisterer, de fattige, de ensomme og nu til sidst de understøtte.

Sammen har stat, amt og kommune satset økonomisk, holdt høringer og konferencer og uddannet medarbejderne for at kunne nå de grupper, men det har været mere end svært, og regeringen har sammen med Folketinget måttet indse, at indsatsen ikke har stået mål med de resultater, vi har nået.

Centrum-Demokraterne mener, at en stor del af årsagen kan tilskrives, at indsatsen er blevet finansieret gennem puljer i de forskellige ministerier. Bevillingerne til projekterne kan så være af kortere eller længere varighed, og det er der altså nogle problemer der knytter sig til. Det ene er, at kommunerne ikke har været flinke til at overtage projekterne og integrere dem i deres eget tilbud til borgerne, og det andet er så kravene om succes, som skal opfyldes, hvis projektet skal have en chance for økonomisk støtte et år mere eller bare blive en del af kommunens tilbud.

Succes måles jo ofte på, om de mennesker, der som brugere har været tilknyttet projektet, nu har fået det bedre, er kommet videre, er holdt op med deres misbrug, og hvad vi nu ellers stiller op af mål for det arbejde, vi udfører som behandlere i det offentlige system.

Dér bliver vi nok nødt til at forstå, at succes skal måles i omsorg og nærvær, og at hjælp kan gives uden betingelser. Vi må lære, at vi ikke har at gøre med en gruppe, vi skal nå, men mennesker, hvis rettigheder og ønsker til livet er lige så legitime som vores. Samtidig skal vi acceptere, at der også er nogle mennesker, der har en anden opfattelse af værdier og af livskvalitet.

Socialministeriet har sat et arbejde i gang med at evaluere, hvad man så egentlig har fået for de penge, man har satset, og det støtter vi da helhjertet. Vi vil også gerne, som socialministeren, vide, om pengene så er nået ud til de mennesker, der har brug for dem.

Men vi vil også mene, at det måske var en god idé at kigge på, om man i stedet kunne kanalisere en større del af de penge, som man arbejder med helt aktuelt, ud til det frivillige sociale arbejde, for dér er der en helt anden tilgang til arbejdet. Dér har man jo en lang tradition for at arbejde på gadeplan, og man har også en lang tradition for organisation af hjælpearbejde. En anden kvalitet er så det tillidsforhold, som er opstået gennem årene. Det er ble-

vet skabt mellem organisationerne og dem, der modtager hjælpen. Det lykkes rent faktisk for dem at have en rigtig god dialog, en dialog uden betingelser.

Men skal man kunne blive ved med at kunne rekruttere frivillige, som takket være et ægte socialt engagement kaster sig ud i det her ulønnede arbejde, er det bl.a. også vigtigt at gøre det synligt, og at der til stadighed er debat om det – en del af det er jo debatten i dag. Men samtidig er det lige så vigtigt at få styrket forskningen i det frivillige sociale område.

De forhold – synligheden og forskningen – er taget med i forslaget til vedtagelse som et led i at fastholde og udvikle fremtidens frivillige indsats, som jo er, mener vi, en uundværlig og vigtig del af dansk socialpolitisk tradition.

Jeg skal derfor på vegne af samtlige partier i Folketinget fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Med henblik på at fastholde og fremme det private sociale initiativ, der i Danmark manifesterer sig gennem det frivillige sociale arbejde, velgørende foreninger og virksomhedernes sociale ansvar som supplement til det offentliges forpligtelser, pålægger Folketinget regeringen – at der ned sættes en tværministeriel arbejdsgruppe med repræsentanter for de berørte ministerier samt relevante organisationer, som senest den 1. maj 2001 skal afslutte sit arbejde med at se på virkningen af de nye initiativer, der er taget på området, belyse eventuelle fortsatte barrierer i lovgivningen og det øvrige regelsæt samt udarbejde forslag til løsninger, – at styrke forskningen på det frivillige sociale område, herunder foretage en opfølgning af tidligere undersøgelser af omfanget af det frivillige sociale engagement, og – at medvirke til at synliggøre og skabe debat om det frivillige sociale arbejdes betydning for den sociale velfærd, bl.a. i forbindelse med FN's frivillighedsår 2001.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 19).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jørn Pedersen (S):

Der er jo ingen tvivl om, at det er en god ting, at CD i dag har rejst den forespørgsel, vi er i gang med. Set med socialdemokratiske øjne står de private sociale initiativer højt på regeringens dagsorden, vil jeg gerne sige, og vi er meget glade for mange af de initiativer, der er taget.

Men jeg vil godt sige, at som grundlæggende princip betyder privat socialt engagement altså ikke nedskæringer af offentlige ydelser eller offentlige systemer. Der er tale om et supplement, men også et vigtigt supplement. Det er jo sådan, at visse problemer ikke kun er materielle, men i høj grad også menneskelige, og derfor er det vigtigt, at vi kan få nogle andre til at gå ind og hjælpe os med at løse problemerne. Og dér synes jeg de frivillige er en meget vigtig del af løsningen, og det samme kan siges om arbejdspladser, boligområder og mange andre.

Vi lægger meget vægt på det, der er sket omkring virksomhedernes sociale ansvar, en kampagne, der startede i 1994 som et forsøg på at ændre holdninger, og som var et forsøg på virkelig at gøre opmærksom på, at det ikke kun er en offentlig opgave at tage sig af sociale problemer.

Jeg synes, vi må sige, at vi har nået pæne resultater, og jeg synes også, det har været tilfredsstillende, at vi har kunnet sige, at satspuljen, som jo et stort flertal af partierne her i Tinget er medvirkende i, har leveret penge tidligere og leverer penge nu og, som det ser ud i øjeblikket, også vil gøre det i årene fremover.

Jeg vil også godt nævne de modelprojekter, der er lavet, og som startede op i 1995. Der er siden givet tilskud til i alt 210. Det er både virksomheder og myndigheder og organisationer, der har fået bevillingerne. Det er meget forskellige projekter, vi taler om, men det er helt klart, at der kommer nogle resultater ud af dem, og de resultater er gode forstået på den måde, at det jo er resultater, der kan viderebringes og bruges andre steder, så man ikke hver gang skal starte forfra, men kan drage nytte af tidligere erfaringer.

Jeg vil også godt nævne, at de koordinationsudvalg, som jo her fra 1999 er noget, som vi skal have i alle kommuner, og hvor man kan sige, at de lokale parter er repræsenteret, og hvor der er en meget kort afstand mellem dem, der skal udtænke ideerne og føre dem ud i livet, og brugerne, er noget, vi venter os meget af. De får en meget vigtig rolle i arbejdet med det rummelige arbejdsmarked nu og fremover, og for at

det ikke skal stå som tom tale, kan det jo illustreres med, at de i indeværende år får 95 mio. kr. stillet til rådighed, og at de næste år og de kommende år får 145 mio. kr.

Jeg er også glad for de lempelser i reglerne, der regulerer dagpenge- og efterlønsmodtageres ret til at deltage i det frivillige sociale arbejde. Det er noget, der har været genstand for en vis debat, og vi må sige, at med det forlig, som arbejdsministeren tidligere henviste til der blev indgået i foråret, har vi også fået løst nogle af de knuder op, der var dér.

Så vil jeg godt sige, at frivilligt arbejde er jo ulønnet, men derfor er det jo ikke gratis, og derfor har vi også på forskellige områder afsat midler, som går til det frivillige arbejde. Jeg kan nævne PUF-puljen, hvor der jo uddeles 50 mio. kr. årligt, tips- og lottomidlerne har vi haft en revision af, og der er sket en forøgelse på 35 mio. kr., og i servicelovens § 115 ligger der jo 100 mio. kr., der specielt er øremærket til det frivillige område.

Og dér er jeg da glad for, at vi nu nærmer os det tidspunkt, hvor der kommer en redegørelse. Det lovede forligspartierne jo hinanden, og den er på vej nu. Og jeg synes, det var rart, at ministeren herfra gav et tilsagn om, at hvis tingene ikke fungerer, som vi havde tænkt os – og vi har jo nogle steder hørt, at det gør de måske ikke helt – så kan vi sætte os ned og drøfte, hvad vi så gør.

Jeg vil også godt nævne regeringens byudvalg, hvor man inden for det boligsociale område har haft succes med en hel række projekter.

Vi kunne også nævne – for så vidt tiden tillod det – hvad vi ellers har gjort, men der er afsat penge til kursusvirksomhed, og FN's Frivillighedsår 2001 er nævnt i den vedtagelse, vi senere kommer til, og igen er der tale om områder, hvor vi støtter, og hvor vi fortsat gerne støtter.

Vi kan opsummerende sige, at der jo er sket meget, og at der er sat meget i gang. Vi kender endnu ikke resultaterne af det hele, men jeg vil gerne sige:

Socialdemokratiet bakker naturligvis de initiativer op. Vi er glade for det flotte arbejde, der sker mange steder, og vi vil også fremover arbejde for, at netop den gren af det sociale område er noget, vi kan satse på i fremtiden.

Og så vil jeg sige – hvad der jo nok ikke overrasker nogen, eftersom vi er medforslagsstillere – at vi naturligvis støtter forslaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Hr. Jørn Pedersen talte om, at der ikke skal være tale om nedskæringer i den offentlige sektor, og det er vi naturligvis helt enige om. Men de almenvelgørende foreninger udgør et vigtigt supplement, og derfor kunne jeg godt tænke mig at vide, hvor langt Socialdemokratiet er parat til at gå med hensyn til, at de frivillige organisationer i forbindelse med udlicitering påtager sig den opgave at aktivere kontanthjælpsmodtagere.

Der er 100.000 kontanthjælpsmodtagere, og vi må jo indrømme, at kommunerne ikke har løst den opgave særlig godt. Vi har hørt, at flere frivillige organisationer faktisk er parat til at gå ind og løfte en opgave her, og derfor vil vi gerne spørge, om det er noget, Socialdemokratiet vil være med til. Efter CD's opfattelse kunne det være en sund konkurrence og et ganske godt initiativ at få de frivillige organisationer mere aktivt på banen.

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Jeg vil gerne starte med at takke Socialdemokratiets ordfører for de venlige og varme ord, der lød heroppe fra talerstolen i forbindelse med forespørgslen.

Men i den flotte buket, som hr. Jørn Pedersen omtalte, er der også en lille tidsel, og den lille tidsel er jo – og nu kigger jeg ned på skatteministeren – successionen til almenvelgørende fonde. Vi kan lige så godt sige det rent ud, at det skyldes den stramning, der kom med pinsepakken, men er Socialdemokratiet og dermed også regeringen villige til at kigge på den sag?

Jeg var glad og lykkelig i går, da der var justeringer af pinsepakken, og er det ikke i næste uge, vi også får justeringer af pinsepakken? Kommer der ikke et lovforslag, der også justerer den del af pinsepakken, eller hvad?

(Kort bemærkning).

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg lyttede med interesse til den socialdemokratiske ordførers varme omtalelse af PUF-midlerne, og jeg synes, det er interessant at høre, at den socialdemokratiske ordfører mener, at PUF-midlerne fortsat skal stå som et selvstændigt punkt på finansloven eller ligesom skal listes ind under satspuljen, så de gode formål, der udmøntes under PUF-midlerne, reelt bliver nedlagt.

Jeg er selvfølgelig klar over, at pengene vil være der, men så er der ca. 50 mio. kr. mindre under satspuljen, så det ville være rart at få den socialdemokratiske ordførers meget konkrete kommentar til det, der ligger i finansloven. Det skulle glæde mig meget, hvis den socialdemokratiske ordfører ville sige, at her må vi lave en justering på finansloven.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Til fru Susanne Clemensen må jeg sige, at det er jo ikke i dag, så vidt jeg kan se, vi skal diskutere, hvad der ligger i koordinationsudvalgene.

Rent faktisk er det jo sådan – det ved CD's arbejdsmarkedsordfører måske ikke, men socialordføreren ved det i hvert fald – at der er meget vide rammer i koordinationsudvalgene med hensyn til, hvem man vil foreslå der skal løse opgaven. Der er faktisk ikke nogen begrænsninger, så hvis et enkelt koordinationsudvalg finder ud af, at man har en eller anden privat, der kan løse opgaven, og det er den bedste mulighed, har man faktisk lov til at engagere vedkommende. Der er ingen begrænsninger på det område.

Så har jeg forstået, at fru Sonja Albrink og skatteministeren har et eller andet mellemværende, og det tror jeg skatteministeren vil sige lidt om. Derfor vil jeg hellere sige til hr. Kofod-Svendsen, at det er jo klart, at en uerfaren politiker, der deltager i forhandlinger, regner med, at man kan afæske et svar her fra Folketingets talerstol om, hvor en bestemt konto kan stå, mens forhandlingerne pågår. Det er meget charmerende, synes jeg, men jeg mener alligevel, at hr. Kofod-Svendsen er så erfaren i de dele, at han ved det – for jeg går ikke ud fra, at det var en melding om, at Kristeligt Folkeparti ville melde sig ud, eller at vi skulle se bort fra Kristeligt Folkeparti, og det vil jeg gerne bede hr. Kofod-Svendsen om at bekræfte. Hr. Kofod-Svendsen og jeg sidder jo i andre sammenhænge og snakker om de her ting, og jeg har da fuld tillid til, at dem finder vi nok en løsning på. Men var det her en opfordring til, at vi skulle se bort fra Kristeligt Folkeparti i de forhandlinger, var det i hvert fald en nymelding, der var interessant.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Jeg synes ikke, vi skal gentage den debat, vi faktisk havde så sent som i sidste uge, foranlediget af et forslag fra Kristeligt Folkeparti og et

tidligere fra CD, der lignede Kristeligt Folkepartis noget. Men jeg er på sin vis glad for eksemplet, fordi det viser, at vi også på skatteområdet har gjort os megen umage for, at almennyttige organisationer får en god behandling. Det gør vi selvfølgelig, fordi vi er enige om, at der gøres et ufattelig flot og godt stykke arbejde, som er meget, meget prisværdigt og meget samfundsnyttigt og meget støtteværdigt.

Men for at de, der ikke har fulgt skattedebatten, også kan være med, skal jeg sige, at det forslag går ud på, at man skal kunne testamentere den skat, man skylder til det offentlige, til en almennyttig organisation. Jeg tror, enhver kan se, at det nok ikke lige er den måde, vi skal gøre det på, og derfor har jeg også været glad for, at et flertal konsekvent har sagt, at det ikke er den måde, vi skal gøre det på. Vi skal gøre det mere åbent og ærligt, som vi gør det i en masse andre sammenhænge.

Det at kunne testamentere skat, som man ellers skulle betale til det offentlige, til selv en så god ting som almennyttige organisationer, tror jeg de fleste kan se ikke er vejen frem. Det er jeg også ret overbevist om at fru Sonja Albrink vil kunne se, når hun får tænkt sig lidt bedre om, og så vil vi ikke engang være uenige dér.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Det er selvfølgelig fint, at Socialdemokratiets socialordfører kan belære mig om, at der ikke er nogen begrænsninger i det, koordinationsudvalgene kan beslutte. Men mig bekendt er der ikke sket noget på det område, og derfor kunne det jo være interessant at få Socialdemokratiets melding: Når vi laver denne undersøgelse og kulegraver, hvilke barrierer der eventuelt kunne være, og hvis det viser sig, at man ikke benytter sig af de frivillige organisationer, vil Socialdemokratiet så være villig til at drøfte det og eventuelt også drøfte, hvordan vi bringer de frivillige organisationer mere aktivt på banen?

(Kort bemærkning).

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil da sige, at jeg fortsat vil nyde at deltage i forhandlingerne med hr. Jørn Pedersen. Men efter at jeg har hørt hr. Jørn Pedersens indlæg, vil jeg også nyde at gå sammen med hr. Jørn Pedersen til finansministeren og få stillet det konkrete ændringsforslag, der nu selvfølgelig bliver brug for at stille. Jeg opfatter det nemlig som et tilsagn om – og det er jeg glad for at hø-

re, for sådan forstod jeg det, og jeg håber, jeg har hørt rigtigt – at hr. Jørn Pedersen helt vil bakke op bag vort ønske om at bevare PUF-midlerne som en selvstændig pulje, og det synes jeg er en god landvinding. Det bliver faktisk 50 mio. kr., vi får ekstra til indsatser på det sociale område, og 50 mio. kr. er ikke så ringe endda.

Til skatteministeren vil jeg blot sige, at jeg er glad for formuleringen om en god behandling. Men det er et spørgsmål, om behandlingen er god nok, og måske kunne vi alligevel finde ud af at gøre det lidt bedre på det skattemæssige område, når vi i fællesskab får tænkt os om. Jeg tror, det kan gøres lidt bedre, end skatteministeren mener, så en god behandling kan gøres lidt bedre.

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Det er jo altid godt at have et mellemværende med skatteministeren, må jeg sige. Men jeg vil gerne afeske skatteministeren et svar på det spørgsmål, jeg stillede.

Ministeren er ikke villig til at give indrømmelser lige foreløbig, må vi konstatere. Men er ministeren enig i, at da CD havde sit forslag til behandling her i salen – altså forslaget om i de kommende finanslovforhandlinger at afsætte et beløb til at dække urimelige skattemæssige konsekvenser for disse almenvelgørende fonde – kom skatteministeren faktisk med et løfte om det til CD i forbindelse med det forslagsbehandling?

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne sige til fru Susanne Clemensen, at med hensyn til koordinationsudvalgenes måde at løse opgaverne på er det faktisk først i indværende år, man alle steder skal have et koordinationsudvalg, og det vil sige, at det kræver en god indsigt at sige, at man ikke bruger den mulighed, al den stund den endnu ikke har eksisteret 1 år.

Men så vil jeg godt sige til det andet, at når man giver vide rammer – og det er min og mit partis grundholdning – skal man ikke bagefter gå ind og bestemme noget, hvis der gøres noget forkert. Og hvis man finder ud af, at de frivillige organisationer ikke bliver brugt, må jeg gå ud fra, at så er det, fordi de frivilliges tilbud ikke har været godt nok. Men det er ikke mig, det er nogle andre, der har vurderet det, og det

vil jeg ikke blande mig i, for det ville svare til at blande sig i en detalje i det kommunale selvstyre, og så betonagtige er vi ikke i Socialdemokratiet.

Så vil jeg godt sige til hr. Kofod-Svendsen, der stadig tager diskussionen op, at min tvivl – og det er jo godt at have tvivl i sindet – er altså stadig til stede. Og hvis hr. Kofod-Svendsen regner med, at nogle af de ting, vi forhandler internt, skulle forhandles fra Folketingets talerstol, tyder det enten på en lidt nedsat hørelse eller manglende politisk forståelse. Jeg har ikke indtryk af, at hr. Kofod-Svendsen er i besiddelse af nogen af de to egenskaber – hvis man kan kalde det egenskaber – så jeg går ud fra, at den diskussion tager hr. Kofod-Svendsen og jeg måske allerede senere i dag eller på et andet tidspunkt. Jeg vil helt klart være villig til at tage en meget åben diskussion, men vi har tradition for – også i de forhandlinger, hr. Kofod-Svendsen er med i – at så længe man forhandler, forhandler man omkring bordet og ikke i pressen og heller ikke fra Folketingets talerstol, så det går jeg ud fra at hr. Kofod-Svendsen respekterer.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Lige en enkelt bemærkning, for så tror jeg sådan set vi er over den skattemæssige del af denne forespørgsel. Jeg synes næsten også, det ville være synd at køre den ud på et sidespor.

Til fru Sonja Albrink: Jeg tror ikke, det er klogt, at vi fører finanslovsforhandlinger under denne debat her i salen – og bare lige for at korrigere med hensyn til det, jeg sagde, da vi havde et CD-forslag til behandling i forrige samling: Jeg sagde, at hvis det er sådan, at vi mener, de almennyttige organisationer skal have mere end det, de allerede får i dag, vil den mest uhensigtsmæssige måde at gøre det på være at bygge det ind i mærkelige, tilfældige skatteregler. Vi bør gøre det åbent og ærligt, og så bør det i givet fald ske, når vi vedtager finansloven. Det var den karakter, tilsagnet havde.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Bare ganske kort til hr. Jørn Pedersen i forbindelse med koordinationsudvalget: Jeg vil gerne medgive, at det er vanskeligt at evaluere, før det hele er kommet rigtigt i gang, men hvis man nu erkender – som det også har været gjort fra regeringens side – at det har været svært at nå den gruppe mennesker, man gerne ville nå, så

var ideen med de her penge jo netop at forsøge at gøre det.

Nu er det jo sådan, at i politik, også i kommunalpolitik, er der selvfølgelig forskellige holdninger til det her. Men hvis nu flertallet i kommunalbestyrelsen har den holdning, at de ikke er så forfærdelig begejstrede for det frivillige sociale arbejde, og hvis det er holdningen i koordinationsudvalget – lad os nu forudsætte det – og man helt markant kan se, at arbejdet ikke er kommet i gang, står vi jo med det sædvanlige problem, altså at det offentlige ikke har haft held med det, de har foretaget sig over for præcis den gruppe, jeg omtalte i mit indlæg. Så spørgsmålet er: Vil man i det mindste drøfte problemstillingen?

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg ved ikke, om det er at gå for tæt på at henvise til de forhandlinger, der pågår for tiden, hvor også CD deltager, og hvor man netop diskuterer alle muligheder, men så vidt jeg har hørt, er der i den sammenhæng ikke nogen muligheder, der er lukkede, hvis vi altså har været til de samme møder, og det mener jeg vi har.

Jeg vil så sige, at jeg fastholder min generelle holdning vedrørende koordinationsudvalgene, som jo var det, der startede diskussionen. De har haft mulighed for at virke i snart 11 måneder nu ifølge loven, og vi har givet dem udpræget store frihedsgrader – det er så liberalt, kan man sige, at alt, hvad de måtte synes er nødvendigt, kan de gøre – og jeg vil ikke være med til at ændre det. Hvis de gør noget, som jeg ikke synes om – og det gør de givetvis nogle steder – vil det ikke give mig anledning til at sige, at så skal vi lave reglerne om.

Jeg synes faktisk, vi skal give dem en chance for at få det til at fungere, og så se på, hvad de gør, og diskutere, om det er godt nok. Men at båndlægge vores holdning på forhånd vil vi altså ikke.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Til hr. Jørn Pedersen: Det er da heller ikke det, jeg beder om. Jeg beder ikke om at båndlægge noget så stort som Socialdemokratiet; det ville jeg aldrig vove. Men det, jeg lige så stille kom ind på, var jo bare spørgsmålet: Hvis det ikke lykkes os gennem den ordning, vi har lavet, og som vi begge to er begejstrede for, at nå den målgruppe, vi gerne vil nå, nemlig de menne-

sker, vi ikke har haft succes med at nå, vil man så være villig til at tale om det?

Og så er det ikke nødvendigt at huske mig på, hvor jeg befinder mig på visse tidspunkter af dagen i den periode, vi er inde i, for alle ved, at vi forhandler økonomi, og selvfølgelig refererer man det da ikke fra Folketingets talerstol. Men jeg opfatter det altså, som om der er blevet givet nogle løfter til mig om at nå noget af det, jeg gerne vil, og det siger jeg tak for.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Jørn Pedersen for en kort bemærkning, og så skal vi vist tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Ja, jeg kan jo kun konkludere, at det er godt, vi fører nogle samtaler, fordi der er ting, vi ikke er enige om forståelsen af, der er ting, vi gerne vil se på, der er ting, vi gerne vil have diskuteret, osv. Derfor er det jo trygt og godt, at der netop i disse dage foregår en masse af de forhandlinger, hvor vi også er med, for så kan vi jo drøfte vores synspunkter dér, og det synes jeg vil være det rigtige sted.

Der er intet – og det har der ikke været på noget tidspunkt – der er helligt at drøfte for Socialdemokratiet, overhovedet ikke. Men det er lige så stensikkert, at vi ikke vil fastlåse os i en eller anden betonholdning på forhånd, for sæt nu, at de frivillige ikke kan levere varen og jeg havde stået her og sagt, at de skal levere varen. Så ville jeg have det dårligt både med de frivillige og med mig selv.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Erik Larsen som ordfører.

Erik Larsen (V):

Jeg vil gerne starte mit indlæg med at sige tak til CD, fordi man har rejst denne forespørgselsdebat.

I Venstre deltager vi gerne i en drøftelse af det frivillige sociale arbejde, og vi synes også, der i dag er fremsat et forslag til vedtagelse, som peger udmærket fremad. Venstre er medforslagsstiller, og det er vi glade for, for i Venstre har vi det synspunkt, at i en helstøbt socialpolitisk indsats hører det frivillige arbejde hjemme. Det frivillige arbejde inden for det sociale område er en vigtig del af en samlet socialpolitik.

Når vi ser tilbage på udviklingen i vort samfund, må vi konstatere, at der er sket mange forandringer over de sidste 20-30 år. Der er sket forandringer i familiemønstret og i den måde, samfundet har indrettet sig på. I takt med den udvikling har vi opbygget et offentligt socialt system, som på mange måder kompenserer for det, man tidligere kunne klare i familien, men heldigvis er der meget af det sociale arbejde, der ligger i at støtte andre, som også i dag bliver klart i familien og af nære slægtninge.

Men det frivillige sociale arbejde har haft en helt særlig mulighed for netop at gå ind dér, hvor den offentlige indsats ikke slår til, og det er tit og ofte, når det endelige problem er ensomhed. Problemet ensomhed kan ikke løses med paragraffer, men kun ved medmenneskelig indsats, og her har det frivillige arbejde en særlig fornem placering.

Jeg vil også gerne sige, at i den generelle udvikling af vor socialpolitiske indsats har det frivillige sociale arbejde vist nye veje for, hvordan man kan løse sociale opgaver for dem i vores samfund, som er allervanskeligst at nå, nemlig dem, som vi somme tider kalder udstødte, andre gange hjemløse og andre gange truede.

En helt ny og særlig indsats inden for det frivillige sociale arbejde er jo stille og roligt vokset frem inden for det, der hedder virksomhedernes sociale indsats, og jeg vil gerne glæde mig over, at der er så mange virksomheder, som har taget denne opgave op på en fornem måde til forbillede for andre.

Vi har altså at gøre med et område, hvor der er mange aktører. Det er faktisk sådan, at ca. 10 pct. af den danske befolkning er involveret i frivilligt arbejde med et socialt sigte, og det synes jeg godt man kan glæde sig over.

Man kan også glæde sig over, at vi med socialloven for første gang har fået det frivillige sociale arbejde ind i lovgivningen og dermed placeret det centralt. Vi har givet det økonomi, vi har satspuljen til kommunerne over bloktilskuddene, så kommunerne kan lave frivilligt socialt arbejde som en integreret del af den offentlige indsats og kan støtte de frivillige i kommunerne. Det er vigtigt, at tingene foregår og udspringer lokalt.

Vi må konstatere, når vi ser ud over hele den store og brogede flok af initiativer, at der er sket meget. Men vi vil også i Venstre ligesom socialministeren holde meget øje med området, så de intentioner, der ligger bag det at give økonomisk støtte, også opfyldes, og vi er også enige

med socialministeren i, at man rundtomkring skal have en chance for at få det til at fungere.

Lad os nedbryde forhindringerne i den offentlige lovgivning og i de offentlige regelsæt, så vi fjerner usikkerheden hos en lang række af de mennesker, der arbejder i det frivillige sociale arbejde – usikkerheden om, hvad der er deres muligheder, hvad der er deres ret. Vi har i arbejdsmarkedslovgivningen og andre steder nogle regler, som godt kunne trænge til et eftersyn, og det er ikke mindst tiltrængt, at man udsender nogle signaler, der er klare og beskriver rettighederne for mennesker i det frivillige sociale arbejde.

Den frivillige virksomhed, det offentlige, det civile samfund og virksomhederne er den firkant, som efter Venstres opfattelse også i fremtiden er en god firkant for at bringe den sociale indsats videre i Danmark.

Jens Heimbürger (KF):

Jeg vil gerne starte med at takke CD for initiativet til dagens debat. Jeg synes, den er særdeles relevant, når vi netop i disse dage sidder i konkrete forhandlinger om netop de frivillige organisationers arbejde og det rummelige arbejdsmarked.

Denne debat bunder i en erkendelse af, at vi alene vide-holdningen som værende en forestilling om, at man centralt har samlet de kloge, er under nedbrydning. Det har man måske nok, men de er alligevel ikke kloge nok til at kunne give så mange og så fintmaskede regler, at vi ikke behøver en anderledes indsats på det sociale område end den, der kan frembringes gennem politik og gennem det offentlige.

Når vi giver de frivillige muligheder, må vi også acceptere, at der kommer nogle skæverter, og at der er ting, der bliver indrettet på en måde, som vi ikke havde forestillet os. Der er ingen tvivl om, at når vi giver mulighed for en øget indsats blandt frivillige uden de regelsæt, vi normalt ville lave, hvis det var offentlige initiativer, vil der opstå fejl og mangler. Men heldigvis vil der nok også komme eksempler på løsninger, som vi ikke herindefra havde tænkt over, med de problemer, det vil give.

Det næste, jeg vil pege på i denne debat, er virksomhedernes sociale ansvar:

Nu fremstår det, som om det er noget, der er opfundet i 1994, hvor regeringen først tog fat på det, efter at den kom til i 1993. Jeg tror dog, man skal passe på med ligesom at skabe den holdning over for virksomhederne, at de aldrig

har tænkt over det før, for det er altså ikke fremmede for at øge indsatsen, hvis det er sådan, at der er en undertone af, at hidtil har de bare verftet alle dem, der havde et lille problem, ud, hvad enten det var familiemæssigt, alkohol, ekstraordinært ondt i ryggen eller noget andet. Sådan er det faktisk ikke, men det er ikke ensbetydende med, at der har været gjort nok, og derfor er denne fokusering på virksomhedernes sociale ansvar vigtig.

Man kan så undre sig over, at vi ikke gør mere ved arbejdsfstholdelse, for det, som virksomhederne vel burde være bedst til og mest optaget af, er at gøre noget for de eksisterende medarbejdere, og det, vi kunne få størst glæde af, er jo, at færre havnede på offentlig støtte, og at man i højere grad ude i virksomhederne blev tilskyndet til at tage de medarbejdere, der havde været på sygedagpenge, tilbage, og at få de medarbejdere, der af andre tungtvejende grunde havde været væk, tilbage på virksomhederne. Der er sket enkelte lempelser i skattelovgivningen, men der kunne gøres mere, så de omkostninger, der måtte være i den forbindelse – jeg tænker især på sygdomsområdet – blev fradragsberettigede. Begrebet arbejdsfstholdelse må altså meget gerne indgå i arbejdet.

Vi er også tilhængere af, at man støtter forskningen, og som jeg netop sagde i min indledning, er vi alene videholdningen væk. Til gengæld må man sige, at der er en lang række områder, hvor vi ikke ved, hvad det er, der virker, og vi kan selvsagt ikke i længden give penge til hverken offentlige eller private initiativer uden at få kortlagt, hvor vi får mest for pengene, og hvad der er mest effektivt for dem, der skal hjælpes.

Det sidste, jeg vil nævne, er, at jeg også synes, det kunne være sjovt at tage det begreb at stille krav til den enkelte ind i debatten. Jeg har selv en virksomhed, og jeg må sige, at mig bekendt er der aldrig en person på kontanthjælp, der har ringet til mig og spurgt, om jeg ikke kunne være med til at skabe en arbejdsplads. Jeg har haft min virksomhed i København siden 1991, og Københavns Kommune har heller aldrig ringet til mig.

Jeg vil godt give et lille eksempel: Jeg skulle engang bruge en medarbejder til min kantine, og det endte med, at jeg ringede til Horslunde, hvor jeg kender nogle, og så fik jeg en i løbet af 24 timer.

Meget er ikke et spørgsmål om lovgivning, meget er et spørgsmål om holdninger ude i

kommunerne. Meget er forbedret, men vi er ikke nået langt nok. Jeg må til gengæld også sige, at jeg ikke har gjort nok som virksomheds-ejer.

Det er altså i mange lejre, der ikke gøres nok, og jeg tror rent faktisk, vi må sige, at den enkelte også har et ansvar. Jeg er overbevist om, at det ikke er alle, der kan skaffe sig et job, hvis de ringer rundt og søger, men det er altså ikke kun en offentlig opgave. De, der er uden for arbejdsmarkedet, de, der er på kontanthjælp og sygedagpenge osv., men som er i bedring, har selv et ansvar.

Det er tankevækkende, at da vi strammede reglerne om aktivering for yngre, var der lige pludselig en masse, der selv kom i gang. Jeg siger det ikke for at mistænkeliggøre nogen, men bare for at sige, at alt det her skal ikke kun løftes af de frivillige og af det offentlige, men også af dem, der har behov for hjælp.

Vi støtter naturligvis det fælles forslag til vedtagelse.

Villy Søvnald (SF):

Tak til CD for at give mulighed for en principiel debat om det frivillige initiativ, det frivillige arbejde og de selvørende foreninger og virksomhedernes sociale ansvar.

I SF er vi som bekendt tilhængere af et samfund, hvor man påtager sig et fælles ansvar for mennesker, der har brug for hjælp og omsorg – gamle, syge, handicappede, arbejdsløse – i modsætning til mindre civiliserede samfund som f.eks. det engelske, der i langt højere grad overlader ansvaret til disse mennesker selv eller til privat velførelse.

Det er efter min mening ubestrideligt, at netop vores type af samfundsindretning giver mennesker, der ellers ville være placeret marginalt i samfundsudviklingen, større frihed, bedre livsbetingelser osv. Jeg siger det, fordi der ofte i samfundsdebatten er en nostalgisk længsel tilbage i tiden. Jeg tror, det til dels skyldes dårlig hukommelse, og jeg tror ikke, de grupper, jeg lige nævnte, ville bytte livsvilkår med den foregående generation.

Det betyder modsat ikke, at alt er godt. Det er godt, at vi har fået det bedre, men det var bedre, om vi har fået det godt, skriver digteren Villy Sørensen et sted i digtsamlingen »Hverdage«.

På en række områder er der efter vores opfattelse i dag skrammer i velfærden, dybe skrammer, som vi ikke kan være bekendt, og

som sættes i relief af et samfund, hvor det store flertal oplever en stigende velstand og et liv i forhold til materielle goder som ingen tidligere generation. Det er et udtryk for svig, netop fordi det er et politisk valg, og fordi det er velfærd. Det bliver altid mest tydeligt hvert år op til jul, det, som socialministeren i sin nye bog kalder »den ny fattigdom«. På trods af at statsministeren kritiserede ordvalget – det ser jo ikke så pænt ud – så er det en realitet, at vi har en type af ny fattigdom, også økonomisk fattigdom, som efterlader et problem.

De frivillige organisationer er i øvrigt de første på det her punkt. De var de første i 1980'erne til at kritisere det, de dengang også betegnede som den ny fattigdom. Det er dem, der mærker det direkte, fordi det er dem, der udleverer madpakkerne, og køerne bliver stadig længere op til jul.

Det er i øvrigt de samme frivillige organisationer, der yder hjælp og omsorg til de mest udsatte grupper i samfundet, der udtrykker deres indignation, når det offentlige som f.eks. Københavns Kommune fraskriver sig ansvaret for de allerdårligst stillede ved at lukke en sygeafdeling eksempelvis på Sundholm. Det er de samme frivillige, der nægter at påtage sig rollen at være det offentliges skraldespand, når det offentlige ikke fungerer godt nok. Og også historisk har de frivillige organisationer oftest spillet den rolle at være bærere af det folkelige sociale engagement, at være spejdere med hensyn til nye sociale behov.

Derfor støtter vi varmt det frivillige sociale arbejde; vi gør det kærligt, vi gør det kritisk, fordi vi har brug for en socialpolitisk alliance mellem det offentlige sociale system og det frivillige.

Og jeg skal så runde af med at sige, at for SF er der til gengæld en verden til forskel på diskussionen om det frivillige sociale arbejde og de ideologiske diskussioner, højrefløjens i Folketinget er så optaget af, om privatisering og udlicitering. Det har efter vores opfattelse ikke en dyt med hinanden at gøre. Den skelnen har CD også fat på i ordlyden af forespørgslen i dag, og det er næppe heller noget tilfælde, at netop SF og CD i synet på den nødvendige udbygning af den offentlige sektor i høj grad går hånd i hånd i de igangværende finanslovsforhandlinger.

Vi kan derfor støtte det fremsatte forslag til vedtagelse.

Inge Refshauge (DF):

Dansk Folkeparti mener, det er et godt initiativ, CD her har taget. Vi støtter fuldt op omkring det frivillige sociale arbejde, og vi mener, at uden de mange frivillige ville samfundet være koldt. Vi kender alle de mange selvhjælpsgrupper, hvor mennesker hjælper mennesker. Ofte er disse grupper lavet sådan, at de problemer, disse mennesker har, ligner hinanden. Man ved, hvad man taler om i disse grupper, og man er der for at støtte og hjælpe hinanden.

I Dansk Folkeparti vil vi gerne være med til at støtte op omkring det frivillige sociale arbejde, der gøres rundt om i landet, i alle dets afskygninger. I sportens verden f.eks. har vi frivillige, der året rundt tager sig af rigtig mange børn og unge i samfundet, giver disse børn og unge en ballast, som næppe kan købes for penge, en ballast, som hjælper mange videre i livet.

Vi kender også de mange krisecentre for voldsramte kvinder rundt i landet, hvor frivillige vagter tager tønnen døgnets 24 timer. De giver kvinder og børn, der henvender sig i krisecentrene, nyt mod på tilværelsen. De giver dem tryghed, de lytter og taler med dem.

Også de mange organisationer og foreninger, der frivilligt tager hånd om deres medlemmer, kender vi, Lænken f.eks., hvor alkoholikere får et skub i den rigtige retning og støtte til at komme ud af en ond cirkel. Der findes mange andre foreninger, som også beskæftiger sig med lignende tiltag. Her får mange misbrugere motivation til at gå i behandling og til at komme på højkant igen, ofte af mennesker, der selv har været turen igennem, og som nu hjælper andre med at få styr på tilværelsen.

Jeg har fundet et lille citat, som jeg godt kan lide: »Folk, der ikke selv føler glæde ved at hjælpe andre, yder i virkeligheden ikke hjælp, højst service.«

Vi er heldigvis i den lykkelige situation, at der her i landet er en rigtig god stigning i de mange frivillige, der går med til at hjælpe. De gør en indsats, uden at der tjenes penge på det, men bare det at hjælpe er løn nok i sig selv. Det er slet ikke så sjældent her i landet – heldigvis for det.

Men der er problemer ude i amter og kommuner. Netværkene skal være bedre. Det nytter ikke at få afvænnede alkoholikere og stofmisbrugere sendt tilbage til det miljø, de forlod ved afvænningen. De skal samles op og hjælpes videre, så de kan få en god livskvalitet. Her kan man også bruge frivillig hjælp til at tage over.

Jeg vil gerne sige tak til socialministeren og arbejdsministeren for deres indlæg her fra talerstolen; det lover godt. Kun skatteministeren var lidt træg; fra skatteministeren får man ikke så mange løfter.

Dansk Folkeparti vil gerne være med, også når der skal bevilliges midler til dette område, og når koordinationsudvalgene først kommer til at virke ude omkring, vil endnu flere opgaver nok blive løst. Også virksomhedernes sociale ansvar er godt i gang. I Dansk Folkeparti mener vi, at vi er godt på vej, og vi har altså også en socialminister, der er meget engageret.

Susanne Clemensen (CD):

I al beskedenhed synes jeg jo ikke, at denne her forespørgsel, som vi i CD har stillet, er blevet mindre væsentlig med tiden, for vi har jo store problemer i dag ved at fastholde at få aktiveret de omkring 100.000 kontanthjælpsmodtagere, der har været ledige i meget lang tid. Vi har problemer med hensyn til aktiveringen, vi har lige læst i avisen, i Jyllands-Posten her til morgen, at de regionale arbejdsmarkedsråd regner med, at de vil bruge omkring 3 mia. kr. mere på aktivering i løbet af år 2000.

Samlet set siger det mig, at der er behov for, at vi kigger på, hvordan vi kan finde nogle andre løsningsmuligheder, f.eks. ved at styrke det frivillige sociale initiativ, både i virksomhederne og også i almenevelgørende foreninger.

Det er derfor, at vi i CD siger, at det godt kan være, det er rigtigt, at koordinationsudvalgene ikke har haft særlig lang tid på banen, og at det formentlig er for tidligt på nuværende tidspunkt at sige, hvad der vil komme ud af det. Men det er fuldstændig rigtigt, som hr. Jørn Pedersen fra Socialdemokratiet lagde op til, at vi har jo friheden, for koordinationsudvalgene har vi jo åbnet op for.

Derfor mener jeg også, at der ligger et signal til kommunerne og til dem, der deltager i koordinationsudvalgene, om at lukke øjnene op og forsøge at inddrage alle relevante aktører. Og her er efter CD's opfattelse de frivillige sociale organisationer altså en relevant aktør at inddrage i arbejdet med hensyn til, hvordan vi kan få nogle flere i beskæftigelse.

Jeg synes også, det er af betydning at pointere, at det frivillige sociale arbejde også er vigtigt for de mennesker, der deltager i det frivillige sociale arbejde. Og i CD er vi naturligvis glade for, at vi var med til sidste år at lempe reglerne for det arbejde, man som dagpengemodtager og

som efterlønsmodtager kan påtage sig i en frivillig organisation. Men vi synes bare ikke, at vi er gået langt nok.

Når arbejdsministeren lægger så meget vægt på, at det er, fordi vi ikke må begrænse arbejdsudbudet, at man har sat en grænse på det frivillige arbejde, man må udføre, som kan ligestilles med lønnet arbejde, så tror vi simpelt hen ikke på det, altså vi kan ikke finde nogen dokumentation for, at man på denne måde indskrænker arbejdsudbudet.

Vi har også lagt mærke til, at det ikke har været arbejdstagerne, som ville have, at der kom begrænsninger på, altså at man kun må foretage 4 timers frivilligt arbejde, når det kan ligestilles med lønnet arbejde. Det har faktisk været arbejdsgiverne, og det kan vi slet ikke forstå, for efter vores opfattelse kan man ikke sammenligne det arbejde, som de frivillige organisationer gør, med det arbejde, der foregår i virksomhederne.

Det er derfor, vi siger: Her er i hvert fald efter vores opfattelse en barriere, noget, som der trænger til at blive kigget på, og noget, som vi mener kunne styrke det frivillige sociale initiativ og også styrke de mennesker, der gerne vil gå ind i det frivillige sociale arbejde, styrke deres livskvalitet, og i sidste ende tror vi egentlig, at det bliver billigere for det offentlige.

Med hensyn til virksomhedernes sociale initiativ synes vi, det kunne være spændende – og det har vi da også hørt at regeringen er indstillet på at se på – om ikke man i forbindelse med udliciteringer kunne stille nogle krav til de private virksomheder om et socialt regnskab. Det kunne være krav om, at en virksomhed skal – altså jeg vil ikke lægge mig fast på noget bestemt – men det kunne være, man skulle have et vist antal medarbejdere i fleks- og skånejob, eller at man skulle kunne dokumentere, at man har gjort noget særligt for at fastholde f.eks. ældre medarbejdere på arbejdspladsen, eller det kunne være en dokumentation af, at man har gjort noget for at forbedre arbejdsmiljøet f.eks. på arbejdspladsen, sådan nogle ting, så vi på den måde kunne gå ind og være med til at hjælpe virksomhederne til at påtage sig et socialt ansvar. Vi vil i hvert fald i forbindelse med finanslovforhandlingerne se meget positivt på det, hvis man på en eller anden måde kunne få det ind, så regeringen kunne tage en snak med kommunerne i år 2000, når vi kommer derhen, hvor man skal diskutere kommuneaftalen.

Med hensyn til forskningen vil jeg blot til sidst sige, at vi synes, det er utrolig vigtig, at der også forskes i, hvordan man kan fastholde medarbejdere, hvordan vi kan undgå udstødning fra arbejdsmarkedet, og her var måske en vigtig ting at se på, om ikke vi kunne gøre noget mere på det område . . .

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Så er taletiden udløbet. Hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal blot sige til fru Susanne Clemensen, at når Enhedslistens socialpolitiske ordfører, fru Jette Gottlieb, ikke senere hen i debatten er i stand til at holde sit ordførerindlæg, så skyldes det, at hun er forhindret. Det skyldes på ingen måde, at Enhedslisten mener, at det her ikke er en interessant debat. Tværtimod, vi er glade for, at CD har rejst den, og vi vil naturligvis også stemme for det forslag til vedtagelse, som vi også selv er med til at fremsætte her i dag.

Så jeg håber, CD vil undskylde fru Gottlieb.

Dorit Myltoft (RV):

Jeg vil som de tidligere ordførere takke CD for initiativet til denne forespørgsel. Det er et meget vigtigt folkeligt emne at drøfte både her i Tinget og alle andre steder, hvor folk mødes, for der er nogle alvorlige problemer – ja, jeg vil snarere sige, at vi har nogle store udfordringer på dette område. For uanset hvad der iværksættes af fornuftige tiltag fra regeringens side, uanset hvad der bevilges af støttekroner fra Folketinget, uanset flotte regler og bestemmelser om det rummelige arbejdsmarked, uanset alle gode viljer afhænger alt af, at der er mennesker, som helt konkret engagerer sig og handler praktisk.

Det lille bitte nøk, der rykker noget og flytter milepælene, er dér, hvor private mennesker handler som medmennesker, naboer, familiedlemmer, kolleger og direkte involverer sig i løsningerne.

Jeg tilhører selv dette lands foreningsglade mennesker, men jeg må konstatere, at de mest foreningsaktive er Tordenskjolds soldater. Så en af de helt store udfordringer er at få kompagniet med Tordenskjolds soldater gjort meget større og meget mere manøvreedygtigt, så man ikke skal blive ved med at bruge samme trick som Tordenskjold, da han indtog byen

Marstrand. Det er helt oplagt, at der netop gøres en særlig indsats herfor i FN's frivillighedsår i 2001.

I årenes løb har det været glædeligt at se, hvordan folk rundt om ved køkkenbordene har kunnet organisere hjælp til verdens brændpunkter, når noget blussede op. Jeg tænker f.eks. på de private mennesker, som fik samlet og repareret f.eks. børnetøj, byggematerialer og landbrugsmaskiner. Mit håb skulle være, at disse gode kræfter ville fortsætte i de foreninger og organisationer, som sejt og vedholdende yder hjælp og bistand til mange nødlidende mennesker og udsatte samfund, selv når medierne ikke længere kaster lys på katastrofeområderne.

Mennesker, som engagerer sig i frivilligt arbejde, erfarer oftest, at kræfterne kommer tifold tilbage og er med til at give en personlig styrke. Det er en dyb sandhed, at man vokser som menneske ved at hjælpe andre.

Så vil jeg nævne en anden stor udfordring til at fremme det frivillige arbejde. Vi er i Danmark nået langt med at få skabt et ordentligt socialt sikkerhedsnet som en fælles offentlig forpligtelse. Udfordringen bliver at få det frivillige sociale arbejde til at fungere på et fint værdigrundlag som supplement til det offentliges forpligtelse.

Kittet i velfærdssamfundet er omsorgen og medansvaret for hinanden og især for dem, som har hjælp behov. Men lige så lidt som man i middelalderen med aflad kunne købe sig til en plads i himlen, lige så lidt kan man købe sig fri af den medmenneskelige omsorg og ansvarsfølelse ved at henvise til offentlig forpligtelse.

Kunsten bliver egentlig at få skabt forståelse for, at menneskers sociale indignation kan omsættes til praktisk og konkret handling i stedet for at give sig udtryk i læserbreve med forargelse over mangler i det offentlige. Foreningslivet, støttemulighederne og det lovmæssige grundlag er til stede.

Den radikale folketingsgruppe havde på sommergruppemødet i 1997 et vigtigt tema om det civile samfund, velfærd med ansvar kaldte vi det. Dengang skrev vi, at det var en opgave at genopdage de muligheder, der er for, at civilsamfundet kommer til at spille en mere aktiv rolle i fremtidens velfærdssamfund.

Vi ville styrke civilsamfundets muligheder gennem større frihedsgrader og flere valgmuligheder, gennem smidiggørelse af regler, hvor selvforvaltning er en mulighed, gennem en større kommunal bevidsthed om, at amatørløs-

ninger har andre værdier end embedsmandsløsninger, og en accept fra arbejdsmarkedets parter af, at borgere har ret til at organisere sig, selv om deres løsninger ikke opfylder overenskomstmæssige krav.

Vi vil skabe handlemuligheder for ad hoc-grupper til løsning af konkrete, fælles problemer og opgaver i lokalsamfundet, f.eks. ungdomsproblemer, forureningsproblemer, børnepasning, manglende beskæftigelse osv.

I Det Radikale Venstre er vi tilfredse med, at der er sket meget, som ligger i tråd hermed, og vi kan altså støtte det forslag til vedtagelse, der er fremsat i dag.

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Ligesom de andre partiers ordførere vil jeg gerne begynde med at takke CD som initiativtageren til denne debat. Jeg mener, det er væsentligt, at vi standser op og drøfter et frivilligt Danmark og også gerne prøver at perspektivere det lidt.

Hvis vi ser sådan historisk på det, så var det jo faktisk i forrige århundrede som følge af industrialiseringen og den nød, som også desværre fulgte visse steder i industrialiseringens fremvækst, at de frivillige organisationer voksede frem.

Og ser vi på, hvornår de frivillige organisationer havde deres glansperiode, kan vi se, at det især var i første halvdel af dette århundrede, de startede. De begyndte i forrige århundrede og voksede virkelig frem i dette århundrede, og vi kan sige, at meget af det, der senere blev en selvfølge i den offentlige sektor, ofte er vokset frem under inspiration af det frivillige arbejde.

Vi kunne også tage et område som ulandsindsatsen: Her var det jo også Mellempøkkeligt Samvirke, Ibis og diverse kirkelige missionselskaber, som var inspirationskilde for alt det, der senere voksede frem i Danidasammenhæng.

Det offentlige har ladet sig inspirere meget af denne indsats, omsorg, for det konkrete menneske. Og noget af det, der, mener jeg, er det positive og det gode ved vort velfærdssamfund, er, at vi har fået spændt et sikkerhedsnet ud, men det betyder jo ikke, at der så ikke længere er brug for det frivillige arbejde.

Jeg mener, at det frivillige Danmark i forskellige private organisationer struktureret på forskellig måde har noget at byde på i tillæg til det, den offentlige sektor kan yde. Det vil jeg samle i fem punkter.

Den menneskelige nærhed bibringer en livskvalitet, et velfærd, som det offentlige system sjældent i samme grad kan levere. Og i og med at forskellige organisationer er der på denne måde, er det en stadig inspirationskilde og udfordring for den offentlige sektor.

Det andet, jeg vil nævne, er: Igennem frivilligheden udnyttes få økonomiske ressourcer til gavn for mange. Det bærende element er med- og mellemmenneskeligt engagement, de brændende hjerter, ildsjælene, eller hvilket ord vi bruger. Det er efter min vurdering vigtigere end penge, selv om vi også bør drøfte økonomisk støtte. Og som nogle ordførere også har nævnt, er det jo meget apropos, at vi har denne mere idémæssige debat, samtidig med at vi sidder og skal formidle forskellige uddelinger.

Det tredje, jeg vil nævne er: Det frivillige Danmark kan lettere tilpasses lokale forhold end lovbestemte offentlige aktiviteter.

Det fjerde: Det frivillige Danmark lægger ansvar for samfundsopbygningen ned i mindre enheder, end det offentlige system har mulighed for. Det kan styrke deltagernes engagement.

Og det femte punkt: Det idébestemte, idealistiske engagement er et væsentligt brændstof i et samfunds opbygning. Det frivillige kendetegnes ofte ved at være stærkt idébetonet; det kan være religiøst, politisk, medmenneskeligt osv. Og i en massekultur, hvor ideologier, holdninger er på retræte, er det afgørende også for demokratiet at nære og udvikle idébestemt virksomhed, der i al forskellighed kan virke som sociale, politiske og åndelige pejlemærker, der i dagligdagen hjælper mennesker med at leve deres liv.

Det, som er vores opgave som politikere, er at lægge de bedst mulige rammer til rette, for at det frivillige engagement kan blomstre. Det betyder blandt andet på skatteområdet, at vi har skatteregler, der tilskynder og ikke spærrer for et engagement. Og der var jeg så glad for, at skatteministeren talte om, at man i givet fald kunne oprette en pulje, hvor skattelovene på skatteministerens område ikke helt kunne tilpasses et bestemt sigte. Det kan vi så drøfte lidt mere konkret.

Jeg tror nu også, det er vigtigt, at skattelovene i sig selv er så inciterende som overhovedet muligt, men der er jo ingen modsætning i det, og samtidig skal vi se på forskellige puljeløsninger. Der må vi som politikere stadig være optaget af på vore resortområder at få rammer-

ne gjort bedst mulige, for at ildsjælene kan engageres stærkest muligt, så så mange blomster som muligt kan blomstre i diverse sammenhænge. Den målsætning vil vi gerne understøtte overalt, hvor vi kan, og vi støtter glad og gerne det forslag til vedtagelse, der er fremsat.

Tom Behnke (FRI):

Tak til CD for at have rejst forespørgselsdebatten her. Det, at alle partier er gået sammen om et forslag til vedtagelse, viser jo med tydelighed, at der har været behov for forespørgselsdebatten, der har været behov for at få præciseret nogle ting, og der har været behov for, at vi kommer videre.

Det, der jo er det helt afgørende for det frivillige sociale arbejde, er jo netop, at man på den måde opnår en menneskelig kontakt, at man på den måde når ud til nogle borgere, som man ellers ikke nåede ud til, på en måde, som det offentlige ikke kan dække. Derfor er det utrolig vigtigt, at vi har det frivillige sociale arbejde, for det udfylder nogle behov, som det offentlige ikke er i stand til at udfylde.

Via lovgivningen og offentlige ordninger er det helt naturligt, at det er det offentlige, der tager sig af f.eks. forsørgelsesevne, beskæftigelsesmuligheder, boligtilbud, adgangsforhold for handicappede, den personlige pleje, hjemmehjælp osv. Det er klart nogle ting, som det offentlige skal og bør stå for, og som det offentlige også står for i dag.

Derimod har det offentlige ikke de samme muligheder som det frivillige sociale arbejde, når vi f.eks. taler om ensomhed. Der kan det offentlige ikke nå ud på samme tilstrækkelige måde, som det frivillige sociale arbejde kan. Ordninger med besøgsvenner osv. er en ganske god ordning, som de frivillige helt klart udfylder på god og fortrinlig vis: Det sociale samvær på tværs af borgerne, fritidsaktiviteter, hvor man kan mødes og kan være sammen, at man ikke behøver at sidde alene, men kan komme ud. Der er også tale om rådgivning, hjælp i forskellige forbindelser til at ordne daglige ting og sager. Så det frivillige sociale arbejde har helt klart en mission, og der er et behov for det i vores samfund.

Men det skal selvfølgelig ikke være sådan, at man på et tidspunkt fristes til at overlade flere og flere opgaver til det frivillige sociale arbejde. Det må og skal være sådan, at det offentlige påtager sig de basale ting, og at det frivillige so-

cialt arbejde kun er et supplement til det, som det offentlige kan.

Jeg er meget enig i det, forespørgeren startede med at sige, at der er tre ting, der er væsentlige, og som er forudsætninger, når vi taler om de tre ministre, som er kaldt til forespørgselsdebatten i dag, og deres ressortområder, nemlig punkt ét: at arbejdsmarkedet er rummeligt. Men se, hvordan man så gør et arbejdsmarked rummeligt, er jo en hel diskussion for sig selv, for for mig at se er en af de væsentligste årsager til, at arbejdsmarkedet ikke længere er så rummeligt, som det har været, bl.a. den meget høje beskatning, der gør, at det er meget dyrt for virksomhederne at have medarbejdere. Derfor skal der være en stor effektivitet, ellers ryger medarbejderne ud til fordel enten for nogle andre medarbejdere, eller man sætter maskiner til at løse opgaverne.

Så spørgsmålet om et rummeligt arbejdsmarked er en lang og stor debat, som vi formentlig kan tage og bygge yderligere ud en anden dag. Men det er klart, vi er enig i det.

Vi er også enig i, at der i den sociale lovgivning skal være plads til det frivillige sociale arbejde, men også at man sørger for, at det frivillige, private samspiller, samarbejder med de offentlige tilbud. Og endelig det, at skattelovgivningen skal være indrettet på en sådan måde, at det motiverer til, at man støtter det frivillige sociale arbejde.

Når vi så taler om pengene, er der jo i dag mulighed for via tipsmidlerne at give noget. Der er det vores opfattelse, at man skal passe på med, at man ikke via tipsmidlerne laver permanente ordninger, for så er det et forkert sted at hente pengene; så skal man hente pengene i finansloven i stedet for.

Der er også satspuljemidlerne. Satspuljemidlerne har også været brugt til en del af de her opgaver. Igen skal vi understrege, at hvis der bliver tale om permanente ordninger, så bør det være via finansloven og de sociale udgifter, at man konterer pengene, for ellers mister vi overblikket over, hvad det egentlig er, der sker.

Lad mig så afslutningsvis henstille til regeringen, at man meget nøje følger forslaget til vedtagelse. Alene det, at regeringen har opfordret virksomhederne til, at man i højere grad beskæftiger de svage på arbejdsmarkedet, samtidig med at regeringen udsender og fremlægger en rapport om, at virksomhederne skal øge effektiviteten, er jo to ting, der strider mod hinanden. Man kan ikke både sige til virksomhe-

derne: I skal være mere rummelige, I skal være mere imødekommende, og samtidig sige til virksomhederne: I skal øge effektiviteten. Det hænger ikke sammen. Derfor er det vigtigt, specielt den pind i forslaget til vedtagelse, der handler om, at man i regeringen nedsætter et tværministerielt udvalg, der kan koordinere tingene. Det vil være altafgørende for, at vi kommer sikkert i havn her.

Men vi er i Frihed 2000 medforslagsstillere til forslaget til vedtagelse, og jeg kan se, at det er alle partier, der står bag, og derfor et stort tillykke til det frivillige sociale arbejde. De går en positiv fremtid i møde.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, det har været en utrolig positiv og opmuntrende debat. Det har det været, fordi alle partiers ordførere i høj grad har været på bølgelængde, når det drejede sig om holdningen til de ting, vi har diskuteret, altså det frivillige sociale arbejde og også virksomhedernes sociale ansvar.

Det er også meget på bølgelængde med de initiativer, som regeringen har taget her i de senere år. Jeg oplever også, at man ude i kommunerne i de her år er begyndt at tillægge det frivillige sociale arbejde en større vægt og har en forståelse for de muligheder, der ligger i at bruge det engagement, borgerne har, og på samme måde også en forståelse af den helt grundlæggende betydning af at bruge virksomhederne.

Jeg synes, det er godt, hvis man kunne få en mulighed for at se nærmere på og følge nogle af de her områder, for jeg vil gerne lige pege på nogle problemer, der også er brug for at holde øje med.

Det ene er, at man kan sige, at der er en række initiativer, som ikke specifikt er knyttet til et lokalområde. Det er f.eks. sådan noget som børns voksenvenner, det kan være forskellige rådgivende centre, Pro-centret for prostituerede og andet, hvor man kan sige, at der ikke er en speciel tilknytning til den kommune, som det initiativ nu lige ligger i, ikke altid i hvert fald. Der er der et særligt problem, der drejer sig om, hvordan man sikrer de initiativers overlevelse.

Et andet spørgsmål drejer sig om, hvordan vi undgår, at vi lægger for mange opgaver over på det frivillige sociale arbejde. Jeg mener, det er meget vigtigt, at vi ikke overbelaster det engagement og den vilje, der ligger i organisationerne, til at løse opgaverne inden for nogle rammer, menneskeligt og økonomisk, hvor man

knap nok magter det. Jeg synes, det, der foregår, er forsvarligt, men jeg synes også, at der er grund til i allerhøjeste grad at være på vagt.

Og endelig vil jeg sige, at de initiativer, der foregår i den frivillige verden, mener jeg også man skal se som en meget kraftig advarselslampe til det offentlige. En lang række af de opgaver, der bliver løst i det frivillige regi, kunne egentlig godt løses i det offentlige. Når det ikke bliver løst i det offentlige, mener jeg, det hænger sammen med, at kvaliteten i den offentlige indsats ofte er for dårlig, og for at råde bod på det, så kommer der en række frivillige initiativer.

På den måde mener jeg, at vi skal tage det meget alvorligt og forsøge at lære af, hvad det er, de frivillige kan, som man stadig væk ikke kan alle steder i det offentlige i hvert fald, og så blive i stand til at yde den kvalitet i den menneskelige omsorg, som den frivillige indsats altså nogle gange er bedre til end det offentlige. Så der er stadig væk mange, store og påkrævede opgaver at tage fat på, når vi snakker om det her område.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg vil gerne sige socialministeren tak for det sidste, socialministeren var oppe med, hvor socialministeren understregede de problemer, der ligger specielt i det med børns voksenvenner, som ikke er tilknyttet nogen bestemt kommune. Der er også andre eksempler, hvor der viser sig at være problemer. Hvordan bærer vi os ad med at løse det?

Så til spørgsmålet omkring balancen mellem det frivillige arbejde og det offentlige. Det er utrolig vigtigt, at man kigger på det, og at man holder fast i, at det er det offentliges ansvar, og at det frivillige vil være et supplement, sådan så man ikke går hen, hvad jeg synes ville være utrolig trist, og – som ministeren siger – overbelaster de frivillige, så de bare bliver villige, men ikke spor fri. Og det har jo aldrig været tanken. Tanken var, at det skulle blomstre.

Men jeg vil gerne takke Folketinget og Folketingets partier for det engagement, der har været i debatten, og for den tilslutning, der har været. For det giver udtryk for stor vilje til at fjerne de barrierer, som stadig er inden for frivillighedsarbejde. Det skulle gerne være sådan, så rekrutteringen af frivillige stadig kan ske, så de frivillige organisationer kan få bedre muligheder, og så virksomhedernes sociale ansvar til stadighed bliver styrket.

Med tilslutningen til vedtagelsen bliver der nu nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe til at evaluere igangsatte initiativer og til at se på, om der fortsat er problemer, der forhindrer os i at nå de politiske mål, som vi i dag har givet udtryk for at vi gerne vil nå.

Endelig – og det er væsentligt for det, bl.a. socialministeren sagde her sidst – så er det glædeligt, at forskningen i samarbejdet mellem præcis det offentlige og det frivillige vil komme på dagsordenen, og det tyder så på, at vi med den evaluering, der så ligger i år 2001, får et godt materiale at gå videre på, når vi skal målrette vores arbejdsindsats præcist mod disse grupper.

Jeg nævnte, at det har været vanskeligt for ikke at sige umuligt for regeringen og for Folketinget at nå de mennesker, vi taler meget om, og det var da ønskeligt, hvis man i stedet for at tale bredt om, hvad vi skulle gøre ved det, så fik materiale i hånden til at kunne lave en fornuftig indsats, så man kunne komme nærmere ved det mål, som vi har sat os, fordi vi så har muligheden for i FN's frivillighedsår ikke bare at stå med det samme brede problem og være enige om, at vi skal gøre noget ved det, men samtidig også dybt enige om, at vi ikke rigtig ved, hvad det er. Så får vi en værktøjskasse til at gå i gang med. Det forventer vi os meget af.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 19 af Yvonne Herløv Andersen (CD), Jørn Pedersen (S), Erik Larsen (V), Jens Heimbürger (KF), Villy Søvnald (SF), Inge Refshauge (DF), Dorit Myltoft (RV), Keld Albrechtsen (EL), Flemming Kofod-Svendsen (KRF) og Tom Behnke (FRI) (se foran) vedtoges enstemmigt med 109 stemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 35: Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring og lov om en rejsegarantifond. (Sammenlignende reklame, regel om særtilbud, forbrugerombudsmandens ansættelse og adgang til at forlange oplysninger samt styrkelse af Rejsegarantifondens indgrebsmuligheder). Af erhvervsministeren (Pia Gjellerup). (FremSAT 13/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Erik Larsen (S):

Ændringen af markedsføringsloven vedrører alene en gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/55/EF af 6. oktober 1997.

I en tid, hvor den danske borger bliver overdænget med reklamer af al mulig slags igennem døren og via medierne, kan det være svært at skelne mellem, hvad det er for produkter, man skal forholde sig til uden at føle sig helt snydt. Derfor er Socialdemokratiet enig i lovforslagets hovedindhold, og at der stilles betingelser, så vi derved sikrer en bedre forbrugeroplysning, når erhvervslivet benytter sig af sammenlignende reklamer.

Hovedelementerne i loven er, at det er vigtigt for forbrugerne, at det er retledende reklamer og ikke vildledende, man modtager, at det angår varer og tjenesteydelser, der opfylder det samme behov eller formål, at reklamer for produkter angår produkter med samme varebetegnelse og ikke snylter på konkurrentens varemærke eller lignende. Med lovforslaget vil der også ske en præcisering af de regler, der sikrer Forbrugerombudsmandens mulighed for med kort frist at kræve oplysninger, når det gælder sammenlignende reklamer m.v.

Forslaget indeholder også nogle små tekniske ændringer i forbindelse med Rejsegarantifonden, således at Rejsegarantifonden har mulighed for at forhøje garantibetalingen, såfremt man ikke vil rette sig efter Rejsegarantifondens anmodninger. Det har Socialdemokratiet ikke nogen bemærkninger til.

Socialdemokratiet skal hermed anbefale det samlede lovforslag, idet forslaget er med til at styrke konkurrencen i det indre marked, samtidig med at det sikrer, at forbrugerne bliver bed-